КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди шарафига

МЕҲНАТ КАЛЕНДАРИДА — МАРТ

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ — ПАРТИЯ СЪЕЗДИГА

КВАРТАЛ ПЛАНИ — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ПОЙТАХТ ИШЧИЛАРИНИНГ КУТАРИНКИЛИГИ

АҲОЛИГА — КЕНГ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши
1 МАРТ 1971 Й
ДУШАНБА
№ 50 (1425).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Бугун

тўққизинчи беш йиллик биринчи йилининг янги март ойи меҳнат эстафетасини қабул қилиб олди. У партия ва халқимиз солномасига ёрқин ҳарфлар билан ёзилажак КПСС XXIV съезди ўз ишини бошлайдиган ойдир.

Жонажон Коммунистик партиямизнинг улкан анжумани очилишига роппа-роса 30 кун қолди. Совет кишиларининг меҳнат ғайрати эса тобора жўш урмоқда.

Халқимизнинг катта саналарга улкан тўёналар билан боришдек яхши одати, удуми бор. Шунинг учун ҳам бепоён Ватанимиз меҳнаткашлари партия XXIV съездига муносиб туҳфалар билан бориш учун мусобақани қизитмоқдалар. Бу умумхалқ ҳаракатига серқуёш республикамиз пойтахтининг меҳнат аҳли ҳам қўшилган.

Шу кунларда шаҳримиздаги саноат, қурилиш, алоқа корхоналарида бўлган киши қизғин меҳнатнинг, ишчиларнинг СССР халқ хўжалигини ривожлантириш 1971—1975 йилги плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини қизғин муҳокама қилаётганлигининг гувоҳи бўлади.

Ҳа, барча совет кишиларидек Тошкент меҳнаткашлари ҳам бу тарихий ҳужжатни якдиллик билан маъқуллаб, уни келажагимизнинг ёрқин программаси демоқдалар.

Шаҳримиз саноатчилари эса партия съезди шарафига зиммаларига олган юксак оширилган мажбуриятларни шараф билан адо этиш учун курашиб, январь-февраль ойларида дастлабки муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Коллективингизнинг ўтган ойда эришган ютуқлари қандай? Март ойининг дастлабки иш куни биринчи сменасида қандай зафарлар қўлга киритилди? Бу ойдаги режаларингиз қандай?

Мухбиримиз ана шу саволларига шаҳримиздаги бир қанча корхона раҳбарлари шундай жавоб қайтаришди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Қизил тонг» фирмасининг чеварлари съездолди меҳнат вахтаси эстафетасини авж олдирдилар. Ҳар куни фирма савдо тармоқларига мингларча турли-хил маҳсулот жўнатаяпти.

СУРАТДА: 9-тикув цехининг ёш пешқадам чеварларидан З. Жаринова ва М. Мўминова ўртоқлар.

Мукаррама Умурзоқова пиллакашлик фабрикасининг ёш автоматчи ўровчиси. Съездолди меҳнат вахтасида туриб ибратли меҳнат қилаётган бу қиз ўз смена ва ойлик топшириқларини 130 процентгача адо этмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

КЎРСАТКИЧЛАР ОРТАВЕРАДИ

П. ЮСУПОВ,
«ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ.

«...ПАХТАЧИЛИК УЧУН ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАЛАРИ ВА БОШҚА МАШИНАЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ АНЧА КЎПАЙТИРИЛСИН».

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида келтирилган ушбу сатрлар бевосита бизнинг коллективимизга тааллуқлидир.

Ҳар бир ишлаб чиқариш участкаси, бўлимларда партия комитетининг аъзолари бўлган коммунистлар, цех бошлиқлари, агитаторлар, лекторлар, ишлаб чиқариш новаторлари Директивалар лойиҳасини коллектив бўлиб ишлаб чиқмоқдалар.

1971 йилда машинасозлар ўн бир мингта пахта териш машинаси етказиб беришлари керак. Бу — ўтган йилдагидан 720 та кўп демакдир.

Коммунистлар анжуманига муносиб меҳнат совғалари тайёрланмоқда. Йил бошидан енг шимариб ишга киришган ишчи-хизматчилар вахтада туриб баракали меҳнат қилишяпти. Улар биринчи кварталга белгиланган 1680 та пахта териш машинаси ишлаб чиқариш топшириғини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилганлар. Бу, ўтган йилнинг шу давридагидан 280 та кўпдир. Январь-февраль ойларида баракали меҳнат қилинди. Биргина февраль ойида 504 «зангори кема» конвейерлардан тушириб олинди.

Март ойидаги кўрсаткичлар янада ортади. Ой давомида 570 та «зангори кема» ишлаб чиқариш белгиланди. Ишлаб чиқариш қувватини ошириш мақсадида заводда реконструкция ишлари бошлаб юборилди.

Бугун

заводнинг тайёр маҳсулотлар майдонидан бир неча платформаларга ортилган «зангори кема»лар қардош пахтакор республикаларга йўл олди. Платформалар бу гал Туркманистонга жўнаб кетди.

МАЖБУРИЯТ ОШИРИБ БАЖАРИЛДИ

Б. КЕНЖАБОЕВ,
ПИЛЛАКАШЛИК ФАБРИКАСИНИНГ ДИРЕКТОРИ.

Корхонамиздаги ишчи-хизматчиларнинг асосий кўпчилиги хотин-қизлардан иборат. Янги техника ва илғор технологияни қўллашда, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришда, тежамкорликда уларнинг қўлга киритаётган ютуқлари билан ҳақиқий равишда фахрланамиз.

Пиллакашлар саноатимиз учун муҳим хом ашё ҳисобланган ипак толаларини кўплаб етказиб бермоқдалар. КПСС XXIV съезди шарафига қабул қилган мажбуриятда биринчи кварталда 100 килограмм пилла тежаш қайд қилинган эди.

Бугун

ўтган икки ойлик меҳнатга якун ясар эканмиз, иқтисодчиларнинг чиқарган ҳисоб-китобларидан қониқиш ҳосил қилдик. Съезд шарафига қабул қилинган мажбурият икки ойдаёқ уч баравар ошириб адо этилибди. Бундан руҳланган ишчи-хизматчилар тежамкорлик юришини янада авж олдирдилар.

Шунингдек, коллектив яна бир ажойиб ютуқни қўлга киритди. Квартал планга қўшимча уч минг сўмлик маҳсулот етказиб берилиши керак эди. Бугунги кунда коллективимизнинг меҳнат ҳиммати туфайли мажбурият қарийб ўн баравар ошириб адо этилди.

Дастлабки икки ойлик планга қўшимча 320 килограмм ипак етказиб берилди. Март ойида ютуқлар янада ортади. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми февраль ойидагига нисбатан бир мунча кўпаяди.

САНОАТНИНГ ҲАР БИР ТАРМОҒИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ДАСТАВВАЛ УНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ҲИСОБИГА ВА ИЧКИ ХЎЖАЛИК РЕЗЕРВЛАРИДАН ЯНАДА ТУЛАРОҚ ФОЙДАЛАНИШ ҲИСОБИГА УСТИРИШ ТАЪМИНЛАНСИН.

(КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан).

СИФАТГА ЭЪТИБОР

Т. ЭШИМБОЕВ,
ПЛАСТМАССА БУЮМЛАРИ ФАБРИКАСИНИНГ БОШ ИНЖЕНЕРИ.

Фабрикамиз ишчи-хизматчилари шу кунларда КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди шарафига бошланган вахтада ишлаб, яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Биз тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатига ҳам асосий эътиборни қаратмоқдамиз. Чунки, у корхона кўзгусидир.

Бугун

корхонамизда полипропилен ва полиэтилендан пошналар тайёрлашга мўлжалланган прессформани синовдан ўтказиш бошланди. Бу буюмлар март ойида ўзлаштирилади.

Шу йили корхонамиз Қўқондаги пойафзал фабрикасига аёлларнинг 300 мингта моделли туфлиси учун пошналар тайёрлаб беради.

Март ойида фабрикамизнинг бўяш цехида реконструкция ишлари олиб борилади. Бунинг натижасида унинг майдони 100 квадрат метрга кенгаяди. Бу ишчиларнинг иш унумини ошириб, маҳсулот сифатининг яхшиланишига имкон беради.

АРМУҒОН

А. СЕРГЕЕВ,
«МИКОНД» ЗАВОДИ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ.

Бугун

заводимиз коллективи катта партиядаги биллур буюмларни ишлаб чиқаришга киришди. Бу маҳсулотлар саккизинчи март куни Ўзбекистон пойтахтидаги савдо тармоқларига чиқарилади.

Ўтган ойда Марказий универсал магазинида, савдо марказида ва заргарлик буюмлари билан савдо қиладиган магазинларда ана шу маҳсулотдан 40 минг сўмлиги сотилди. Шундай қилиб, «Миконд» заводи ишчи-хизматчилари Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди очилиши кунига қадар биллур ишлаб чиқаришни ўзлаштириш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларини муддатидан илгари адо этдилар.

Заводимиз коллективи ой сайин ишлаб чиқаришда муҳим кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Маҳсулотни реализация қилиш февраль ойи топшириғи ҳам муддатидан икки кун олдин адо этилди. 25 мартда эса биринчи кварталга якун ясаймиз. Корхонамизнинг 29 илғор ишчиси эртага — республиканинг XVIII съезди очиладиган куни тўрт ойлик топшириқни муддатидан илгари бажарганлиги ҳақида рапорт беради.

Буюртмалар кўпаймоқда

Н. НОВАЧЕНКО,
«КОМПРЕССОР» ЗАВОДИНИНГ ДИРЕКТОРИ.

Заводимиз меҳнаткашлари ишлаб чиқараётган «ПК—10» маркали ротацион компрессорларга бўлган талаб тобора ортиб бормоқда. Ҳозир бундай унумли, бақуввват, чидамли ва қулай машиналар мамлакатимизнинг жуда кўп шаҳарларида қўлланилмоқда. Йил бошидан буён шундай машиналарга кўплаб буюртмалар келиб турибди. Коллективимиз белгиланган топшириқларни муддатида адо этиш учун барча имкониятларни ишга солмоқда.

Коллективимиз меҳнат унумдорлигини янги беш йилликда камида 1,5 баравар оширишни белгилаб олди. Бунга ишчи кучини оширмасдан, техникалардан унумли фойдаланган ҳолда эришилади, албатта.

Бугун

тайёр маҳсулотлар майдонида Узоқ Шарқ ўлкаси учун тайёрланган 12 та машина сафарга ҳозирлаб қўйилди. Шунингдек, дўст болгар халқи учун тўртта «ПК-10» маркали компрессор ортилди.

Мартда февраль ойидагига нисбатан қарийб 50 минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилади. Чунки, коллектив квартал планга қўшимча учта ротацион компрессор тайёрлаш ва 15 минг сўмлик бошқа хил маҳсулотлар етказиб бериш мажбуриятини олган.

Корхонада 5—6 номда кенг истеъмол буюмлари ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Март ойида рўзғорда ишлатиладиган яна икки хил буюмни ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

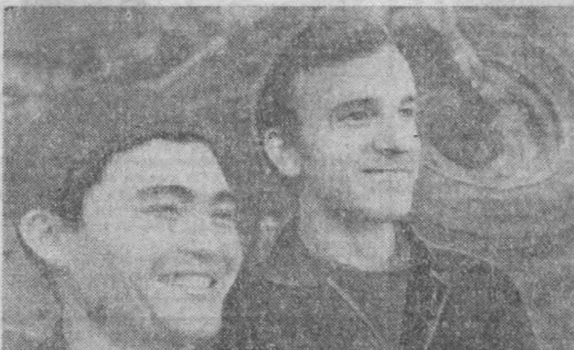

Трактор йиғув заводининг ишчан коллективи шонли сана — КПСС XXIV съезди шарафига бошланган меҳнат вахтасида туриб фидокорона меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: йиғув цехининг слесарларидан (чапдан ўнгга) Турсун Жоназоқов ва Аҳмад Идрисов ўртоқлар.

Бежирим либослар

И. ҚОБУЛОВ,
УСТКИ ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИНИНГ ДИРЕКТОРИ.

«Совет кишиларининг кийим-кечак, пойафзалга ва енгил саноатнинг бошқа буюмларига бўлган эҳтиёжларини тағин ҳам тўлиқ қондириш мақсадида шу тармоқда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 35—40 процент кўпайтирилсин».

(КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан).

Янги беш йиллик учун партиямиз тузиб берган режаларни фабрика коллективи якдиллик билан маъқуллади. Директивалар лойиҳасида таъкидланишича, трикотаж буюмлар ишлаб чиқариш 1,5 баравар кўпайтирилиши лозим. Ишчи-хизматчилар ана шу мақсад йўлида курашмоқдалар. 1971 йилнинг дастлабки икки ойида қувончли натижаларга эришилди.

Квартал планини муддадан илгари бажариш учун курашаётган коллективимиз меҳнатда илғорлар методини қўлламоқда. Янги техника ва технологияни жорий этиш натижасида январь-февраль ойларига белгиланган план муддатидан илгари бажарилди. Планга қўшимча қарийб 65 минг сўмлик ёки 2,5 минг дона трикотаж буюмлари ишлаб чиқарилди ва реализация қилинди.

Трикотажчилар квартал планига қўшимча 90 минг сўмлик маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини олган эдилар. Март ойида янада унумли меҳнат қилиш режалари белгилаб олинди. Планга қўшимча ишлаб чиқариладиган буюмлар сони 4 мингтага етказилади.

ШАРҚ АДАБИЁТИ МАВЗУСИДА

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети шарқ факультетида бир неча кун давомида профессор ва ўқитувчилар составининг илмий конференцияси бўлиб ўтди.

Профессор Ш. Шомуҳаммедов бошчилигидаги адабиёт ва тарих, доцент А. Ғаниев бошчилигидаги тилшунослик секцияларида ўндан ортиқ доклад тингланди. Бу докладлар асосан Шарқ мамлакатлари адабиёти, санъати, тарихи ва уларнинг ўрганилиши, Шарқ тиллари, Яқин Шарқдаги аҳвол мавзуларига бағишланди. Доцентлар О. Шоматов, Т. Сатторов, филология фанлари кандидатлари А. Маннонов, З. Умаров ва бошқаларнинг докладлари кўпчиликда қизиқиш уйғотди.

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

Маннон Уйғур номли 22-ўрта мактабда тантанали бир кайфият ҳукмрон. Ҳаммаёқ худди катта байрамлардагидек безатилган. Мана орзиқиб кутилган дақиқалар ҳам етиб келди. Тошкент олий ўқув юртларида ўқиётган араб студентлари ва аспирантлари, мактаб ўқитувчилари, ўқувчилар Асвон тўғонининг қуриб битказилишига бағишланган Дўстлик кечасига тўпланишди.

Кечани мактаб директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи Ҳакимжон Ҳошимов очди. Асвон тўғонининг араб халқи учун аҳамияти, уни қуришда Совет ҳукуматининг берган беғараз ёрдами, араб-совет дўстлиги ҳақида гапирди.

• Озодалик, ободончилик ва кўкаламзорлаштириш ойлиги

Ўлкамизда баҳор кезади

Баҳор келди. Янги беш йилликнинг биринчи баҳори! Бу баҳор ўзи билан қанча шодлик қанчадан қанча ҳаяжонни бошлаб келгани ҳаммамизга аён. Эртага Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVIII съезди очилади. Шу баҳор ойининг охирида эса, шонли партиямизнинг XXIV съезди ўз ишини бошлайди. Совет халқининг янада фаровон ҳаёт кечириши учун тузилган улкан режалар, порлоқ истиқбол масалалари кўрилади унда. Эртамиз бугунгидан ёрқинлигини севинчга тўлмай тилга олиб бўлмайди.

Дилга хушёқадиган майин шабада ўлкамизда бўлаётган улкан воқеалардан дарак бераётгандек борлиқни уйқудан уйғотиб юрибди. Дарахтлар куртагига: «саодатли халқимга мўл ҳосил туг», деб шивирлаётгандек бўлса, меҳнаткашлар юзини сийпаб, сочларини силаб «Сен бахтиёрсан, сенинг эртанг учун буюк тадбирлар кўриляпти», деяётгандай.

Куни-кеча пойтахт партия ва совет активи инсон соғлиғи учун ниҳоятда муҳим бўлган жиддий масала — шаҳар озодалиги, ободончилиги ва кўкаламзорлаштириш масалаларини муҳокама қилди.

Бу йил шаҳар ободончилигига, кўкатлар етиштиришга алоҳида аҳамият берилади. Янги беш йилликнинг баҳорида шаҳримиз яшил фонди мисли кўрилмаган даражада кўпаяди. Баҳорда шаҳар бўйича тўрт юз минг туп турли-туман дарахтлар, бир миллион олти юз туп ранг-баранг буталар ўтқазилади. Шаҳарнинг тўққизта районида 1.149.5 минг туп гул кўчати ўтқазилади. Шаҳримиз кўчалари, майдонлар, хиёбонлар, корхона, муассаса ва турар жой территорияларини кўкаламзорлаштириш учун энг зарур тадбирлар кўрилди. Шаҳримиз нон шаҳри, дўстлик, қардошлик ва тинчлик шаҳри бўлиб элга танилган. Энди бу номга озода, кўркам шаҳар, яшил, гулзор шаҳар дейилган чиройли номларни ҳам илова этиш мумкин. Бу эзгу ишга шаҳардаги турли корхона, муассаса, ўқув юртлари, мактаблар, уй бошқармалари, маҳалла комитетлари — барча жамоатчилик бир ёқадан бош чиқариб актив қатнашмоғи лозим. Зотан кўча озодалиги ва ободончилик кўпчилик билан бўладиган иш.

Сувсиз кўкат унмайди. Ҳар қанча ҳаракат қилинмасин, сув бўлмаса, ҳамма меҳнат зое кетади. Шаҳардаги мавжуд корхона ва муассасалар коллективлари ариқ-зовурлар, каналларни тозалаш, водопровод қурилишларида актив қатнашишлари керак.

Белгиланган улкан вазифаларни амалга ошириш мақсадида шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети томонидан куни-кеча шаҳримизда озодалик, ободончилик ва кўкаламзорлаштириш ойлиги эълон қилинди. Ҳар битта ташкилот, корхона, муассаса, коммунал хўжалик, ЖЭК, маҳалла комитети учун конкрет вазифалар, кўргазмалар белгиланди.

Корхона, ташкилот, муассаса, ўқув юртлари раҳбарлари, ЖЭК бошлиқлари, маҳалла комитети раислари ишлар қай йўсинда олиб борилаётгани ҳақида ҳисобот бериб боришлари керак.

Шунингдек, шаҳар комсомол комитети, завод, фабрика, қурилиш, мактаб, техникум, олий ўқув юртлари комсомол ёшлари ҳам бу улкан ишга тегишли ҳисса қўшмоқлари керак.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш Бош бошқармасидаги ўртоқлар шаҳар аҳолисига кўчат етказиб беришни таъминлашлари лозим.

Район коммунал хўжаликлари, табиатни муҳофаза этиш жамиятидаги ходимлар шаҳар аҳлига кўкаламзорлаштириш қонун-қоидаларини мунтазам равишда тушунтириб боришлари, қаерга нима экиш, уларни қандай парвариш қилиш ҳақида маслаҳатлар беришлари зарур.

Савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат кўрсатиш, коммунал хўжалик корхоналари, кинофикация ва маданият бошқармалари ўз қарамоқларидаги ташкилотларни ошхона, пунктлар, кинотеатр ва истироҳат боғларини тартибга келтиришлари керак.

М. ФАЙЗИРАҲМОНОВА.

ХАЛҚ ҒАЗАБИ

Эркcевар Лаос халқи тақдири билан ўйнашиб, унинг бошига кўп кулфатлар солаётган Америка империализми инсоният ғазабига учрамоқда. Совет кишилари Америка-Сайгон қўшинларининг Ҳинди-Хитойдаги авантюрасига қарши ўз ғазабларини намойишлар, йиғилишлар ва митинглар орқали изҳор қилмоқда. Совет ҳукумати Лаос халқи бошига тушган оғир кулфат муносабати билан Америка интервенциясини қораловчи ва фош этувчи баёнот билан майдонга чиқди. Республикада ўзбек тилида халқаро аҳвол бўйича лекторлар тайёрловчи мактаб тингловчиларининг Тошкентда бўлиб ўтган навбатдаги йиғилиши ҳам ана шу муҳим масалаларга бағишланди. Ўзбекистон Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг сектор мудири, тарих фанлари кандидати И. Ҳошимов ва Ўзкомпартия Марказий Комитетининг лектори С. Қурбонов ўртоқлар Ҳинди-Хитойдаги ҳозирги сиёсий ва ҳарбий вазият тўғрисида батафсил гапириб бердилар.

Шунингдек, бу йиғилишда лектор ва пропагандистлар КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини пропаганда қилиш борасида ҳам ўзаро фикр алмашдилар. Ҳар бир лекция ва суҳбат темага доир ҳужжатли кинохроникалар билан қўшиб олиб борилди.

С. ТОИРОВ.

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси — муҳокамада

«АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ АНЧА ЯХШИЛАНСИН. КЎРСАТИЛАЁТГАН МАИШИЙ ХИЗМАТНИНГ ҲАММА ТУРЛАРИГА НИСБАТАН МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ТАЛАБЛАРИНИ ТЎЛАРОҚ ҚОНДИРИШ ТАЪМИНЛАНСИН, АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МАДАНИЯТИ ВА СИФАТИ ОШИРИЛСИН, БУЮРТМАЛАРНИ БАЖАРИШ МУДДАТЛАРИ ҚИСҚАРТИРИЛСИН».

(КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан).

ЗАФАР ЧОРЛАЙДИ

— СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳаси коммунал хўжалиги бошқармасидаги барча ишчи ва хизматчилар, инженер-техник ходимларни руҳлантириб юборди,— дейди Тошкент шаҳар ижроия комитети коммунал хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Х. Носиров, Директива лойиҳасида «Умуман мамлакатда кўрсатилаётган маиший хизматлар ҳажми беш йил ичида камида икки баравар, қишлоқ жойларида эса 2,8 баравар кўпайтирилсин», дейилган. Бу сўзлар бевосита бизнинг корхоналаримизга тегишли.

Янги беш йилликда Тошкентдаги кирхоналарнинг қуввати 1970 йилдагига қараганда 3,2 бор кўпайтирилади. Бир сменада ўн тонна кир ювишга қодир бўлган кир ювиш фабрикаси қурилади ва фойдаланишга топширилади. Яна бир сменада 2 тоннадан кир ювадиган иккита кирхона қурилади. Ҳозирги пайтда эса, шаҳарда ишлаб турган кирхоналар 10,8 тонна кир юва олади, холос.

Ундан ташқари, кир ювадиган фабрикалар энг замонавий техника ускуналари билан жиҳозланади. Кир ювишдай машаққатли меҳнатнинг бирорта жараёни ҳам қўлда бажарилмайди. Ҳаммасини механизация бажаради.

Бундай фабрикаларнинг бири 1972 йилда Чилонзор районида ишга туширилади. Бу йил эса Ҳамза районидаги Янгиобод турар-жой массивида бир сменада икки тонна кир ювадиган кирхона ишга туширилади.

Янги беш йилликда шаҳримизга олис-яқиндан келган меҳмонлар жой қидириб, сарсон бўлишмайди. Янги меҳмонхоналар қурилиши муносабати билан, меҳмонхоналардаги жойлар икки марта кўпаяди. 930 ўринли «Ўзбекистон», 350 ўринли «Ленинград» деб номланган меҳмонхоналар қурилади.

Шунингдек, келгуси беш йилликда саккиз юз етмиш ўринли саккизта ҳаммом қурилади. Яна аҳолининг кирини ювиб берадиган кўпгина қабул пунктлари ташкил этилади.

Буларнинг ҳаммаси шаҳар коммунал хўжалиги корхоналари қурилиши нақадар улкан эканини яққол кўрсатиб турибди.

Энди лойиҳачи ва қурувчиларга мадад тилаймиз. Лойиҳа-смета ва техник ҳужжатлар сифатли қилиб, ўз вақтида бажарилишида қолди гап. Улар тегишли объектларимизни ўз вақтида қура бошлаб, кўрсатилган муддатда фойдаланишга топширишлари керак.

Октябрь, Собир Раҳимов, Киров номли районларда ҳаммом қурилиши лойиҳалари тузилаётганда, қурилиш жараёнида миллий хусусиятлар ҳам ҳисобга олинса соз бўларди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети коммунал хўжалиги корхоналари бошқармаси ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари ҳозирги кунда КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун бўлаётган социалистик мусобақага зўр илҳом билан киришдилар.

1971 йилги социалистик мажбуриятга биноан, шу йилнинг биринчи квартали плани 25 мартда, йиллик план эса 25 декабрда бажарилиши керак. Шунингдек, шаҳардаги барча меҳмонхона, кирхона, ҳаммом ва ремонт-қурилиш ишлари бўйича йиллик план шу йил 15 декабрда адо этилиши лозим.

Биз зиммамизга олган мажбуриятимизни албатта бажара олишимизга кўзимиз етади. Янги беш йилликда кўрсатилган улкан режалар коммунал хўжалик бошқармасига қарайдиган корхоналар коллективларини янги зафарларга чорлаяпти. Олдимизда турган халққа хизмат қилишдек олижаноб вазифамизни албатта шараф билан ўтаймиз. Бунга, 1966—1970 йилга яъни, ўтган беш йилликдаги планни тўрт йилу саккиз ойда бажариб қўйганлигимиз асос бўла олади.

ТОШКЕНТДА МАҲАЛЛИЙ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ МАРКАЗИ

Тошкентда Ўрта Осиё илмий-тадқиқот маҳаллий гидрометеорология институти (маркази) барпо этилди. Мамлакат гидрометеорология хизмати системасидаги ана шу янги ташкилотнинг директори Н. Н. Аксарин ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни айтди:

— Бизнинг марказ СССР гидрометеорология марказининг Ўрта Осиё филиали, Тошкент об-ҳаво бюроси, Тошкент гидрометеорология обсерваторияси ва Ўзбекистон ССР гидрометеорология хизмати Бошқармасининг ҳисоблаш маркази базасида вужудга келтирилди. Тошкент маҳаллий маркази жуда катта территория учун гидрометеорология ахборотини тўплаш, уни ишлаб чиқиш ва шу территорияда об-ҳаво қандай бўлишини олдиндан айтиб бериш учун жавобгардир. Бу территория мамлакатнинг ғарбий чегараларидан Сибирь марказигача ва шимолдаги Муз океанидан жанубдаги Бенгалия кўрфазигача бўлган катта майдонни ишғол қилади. Жаҳон об-ҳаво хизматининг планига мувофиқ, Тошкент марказига ана шу участка ажратиб берилган.

Тошкент маркази жаҳон метеорология ташкилоти орқали Афғонистон, Покистон, Эрон, Ироқ, Непал ва Осиёдаги бошқа мамлакатлардаги об-ҳавонинг қандай бўлишини олдиндан айтиб бериш тўғрисида буюртмалар олди. Тошкент ва Қобул гидрометеорология ташкилотлари ўртасида яқин ҳамкорлик ўрнатилди. Тошкент бошқа мамлакатлардан ҳам гидрометеорология маълумотлари олиб турибди.

Тошкентда гидрометеорология маркази барпо этилганлиги Ўрта Осиё территориясида гидрометеорология маълумотларини тўплаш ва ишлаб чиқишни автоматлаштириш программасини амалга ошириш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлди.

Гидрометеорология хизматининг маълумотлари мамлакат халқ хўжалиги учун йил сайин катта аҳамият касб қилаётганлигини тажриба кўрсатиб турибди. Ана шу маълумотлар туфайли Совет Иттифоқига ҳар йили ўрта ҳисобда 500—700 миллион сўмлик моддий бойликлар сақлаб қолинмоқда. Ана шу маълумотлардан Ўрта Осиёда муваффақиятли фойдаланилаётганлигини кўрсатувчи мисолларни ҳам айтиб ўтиш мумкин. Масалан, 1969 йил кўкламида метеорология хизмати мутахассислари Ўрта Осиё дарёлари ёз фаслида сувнинг жуда кўп бўлиши кутилаётганлигини маълум қилдилар. Ана шу маълумотга биноан шошилинч чоралар кўрилганлиги туфайли ўша йили пул билан ҳисоблаганда миллиард сўмликдан ортиқ нобудгарчилик бўлишининг олди олинди.

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида мамлакат гидрометеорология хизмати олдига муҳим вазифалар қўйилган. Ана шу вазифаларни бажаришга бизнинг коллективимиз ҳам ўз ҳиссасини қўшади, деди пировардида Н. Н. Аксарин.

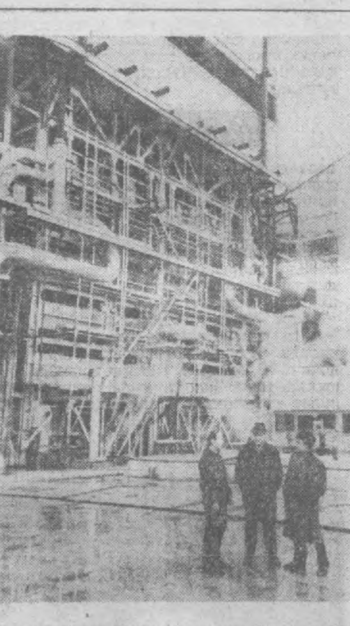

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ГРЭСи коллективи КПСС XXIV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, электр қуввати ишлаб чиқариш топшириқларини ортиғи билан адо этмоқда. Бу ерда ҳозир охирги 12-энергия блоки монтаж этилмоқда.

СУРАТДА: 11-блок қозонининг кўриниши.

М. Нуриддинов фотоси.

● *Республика бўйлаб*

БОҒЛАР БОҒИ

Шеробод даштидаги Бандихон массивида барпо этилган экспериментал базани боғлар боғи деб аташади. Шу ердан миллион-миллион туп кўчатлар Шеробод ва Қарши даштидаги қўриқ совхозларга юборилади. Кўчатзорлардан дастлабки хурмо, анор, ёнғоқ, ток кўчатлари кўчириб олинди. Бу ерда академик Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти ходимлари раҳбарлигида жанубий зонада боғларни кўпайтириш агротехника ва методикаси такомиллаштирилади.

Олимлар билан боғдорлар серқуёш Сурхон водийси иқлимига ўрганиб қолган субтропик экинларни кўпайтиришни мўлжаллаб турибдилар. Бу водийнинг атрофидаги тоғлар экинзорларни совуқ шамол ва гармселдан ҳимоя қилади. (ЎзТАГ).

✱ *«Тошкент оқшоми»да босилганидан кейин*

Такси хизматига доир

Газетамизда баъзи такси шофёрларининг йўловчиларга ёмон муомалада бўлаётганликлари, айрим ҳолларда эса уларнинг хизмат қилишдан бош тортаётганликлари танқид этилган эди. Шу масала юзасидан 5-таксомотор парки ва 1-автокомбинат маъмуриятларидан олинган жавобда қуйидагилар ёзилган. Газетада билдирилган мулоҳазалар коллектив ўртасида муҳокама қилинди. Ишдаги нуқсонларни тугатиш мақсадида парк маъмурияти, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари бир қатор конкрет тадбирлар белгилаб чиқдилар. Жумладан, шофёрлар ўртасида тажриба алмашиш кечалари уюштирилди, такси шофёрларининг ишини назорат қилиш мақсадида рейдлар уюштирилди ва масъул ходимларнинг назорати ўтказилди. Булардан ташқари ҳар бир шофёр билан алоҳида суҳбатлар уюштирилмоқда.

Шофёр Турдибоев йўловчиларга хизмат кўрсатишдан бош тортгани учун мукофотдан маҳрум этилди.

1-автокомбинат шофёри Кузминовга Комсомол майдонида йўловчиларга хизмат кўрсатишдан бош тортгани учун виговор эълон қилинди. Шофёр Йўлдошевга Комсомол майдонидан Қорақамишга кетаётган йўловчиларни махсус тўхтаб олгани учун қаттиқ виговор эълон қилинди. Шунингдек, Мирзаев ҳам машинасида йўловчилар бўлгани ҳолда ўзи истаган жойда қўшимча йўловчилар олгани учун қаттиқ виговор олди. Юқорида номлари кўрсатилган шофёрларнинг хулқи бутун коллектив ўртасида муҳокама қилинди.

Аҳолига такси хизматини яхшилаш мақсадида бошқа қатор тадбирлар ҳам белгиланмоқда.

Планетамиз янгиликлари

ГДР МАШИНАСОЗЛИГИ

БЕРЛИН. Шу кунларда халқаро Лейпциг ярмаркасида халқаро савдонинг энг йирик марказларидан бири Лейпцигни республика саноат шаҳарлари билан боғлайдиган автомобиль йўллари серқатнов бўлиб қолди. Ярмаркага келтирилаётган сон-саноқсиз экспонатлар ўртасида биринчи навбатда станоклар ва машиналар кўзга ташланади. Машинасозлик корхоналарининг коллективлари қадимий савдо марказидаги халқаро кўрик учун жаҳон стандартларидан қолишмайдиган саноат, фан ва техникада эришилган муваффақиятларни кўрсатувчи буюмларнинг нусхаларини олиб келмоқдалар.

Машинасозлик Германия Демократик Республикаси экономикасининг мустаҳкам пойдевори ва давлат бюджетининг энг муҳим қисмидир. Республикадаги бутун саноат ишлаб чиқаришининг қарийб 30 процентини машинасозлик маҳсулоти ташкил этади. Германия Демократик Республикаси тузилгандан бери ўтган йиллар мобайнида индустриянинг шу соҳасида ишлаб чиқариладиган маҳсулот ҳажми қарийб ўн баравар ошди.

Жаҳондаги юздан ортиқ давлат «ГДРда ишланган» деган ишончли тамға босилган ажойиб машиналар, станоклар ва приборларни сотиб олмоқда. Бу машиналар социалистик мамлакатлар ва ривожланаётган мамлакатларнинг завод ва фабрикаларида ҳамда капиталистик давлатларнинг энг йирик фирмалари цехларида ишламоқда.

(ТАСС).

ЖАҲОН АҲАМИЯТИГА ЭГА ҲУЖЖАТ

София

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳафталик «Икономически живот» газетаси КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳаси тўғрисида Болгариядаги таниқли арбоблар ва олимларнинг фикрларини босиб чиқарди.

Академик Ж. Натан бундай деди: СССР — Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасидаги социалистик интеграцияни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришнинг асосий омилидир. СССРда коммунизм қурилиши, деб таъкидлайди у, жаҳондаги бутун тараққиётга жуда катта таъсир кўрсатмоқда. Шу сабабли Директивалар лойиҳаси жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эгадир.

Академик Е. Матеев КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳаси Совет Иттифоқида коммунистик жамият қурилишининг жуда пухта ишлаб чиқилган программасидир, деб уқдириб ўтади. Бу ҳужжат, дейди у, экономика проблемаларига илмий жиҳатдан чуқур ёндошиш билан фарқ қилади.

Прага

Совет халқи КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга ошира бориб, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш соҳасида катта муваффақиятларга эришди. КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан маълум бўлишича, тўққизинчи беш йиллик план совет халқининг коммунистик жамият қуриш йўлидаги янги ва ғоят муҳим босқичи бўлади. Чехословакия Коммунистик партиясининг идеологик ва сиёсий журнали «Трибуна»нинг ҳали яқиндагина босилиб чиққан сонида эълон қилинган «Инсон учун план» сарлавҳали мақолада шу гаплар айтилган.

Ўтган йили Кубада бир ярим миллиондан зиёд бола мактаб остонасига қадам қўйди. Бу революциядан илгаригига нисбатан икки баравар кўпроқдир. Давлат янги авлодни тарбиялашга катта эътибор беряпти. Маорифга сарф қилинаётган маблағ ҳам тобора ўсиб бормоқда.

СУРАТДА: бошланғич мактабларнинг бирида дарс пайти.

Пренса Латина—ТАСС фотоси.

ШОЛИКОРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ГАВАНА. ТАСС мухбири Ю. Романцов хабар беради:

Куба аҳолини ўз мамлакатида ишлаб чиқарган гуруч билан тўла-тўкис таъминлаш вазифасини муваффақиятли ҳал этмоқда. Революцион ҳукуматнинг планларига мувофиқ, бу йил мамлакат 50 минг тонна шоли ҳосили олиши керак. Бунинг маъноси шуки, Куба шоли истеъмол қилиш жиҳатидан дунёдаги олдинги ўринлардан бирига чиқиб олади.

Мамлакатнинг 6 вилоятида ихтисослаштирилган шоликорлик хўжаликлари тузилди. Ҳамма ерлар ўзлаштириб бўлинганидан кейин бу хўжаликларнинг жами экин майдони 230 минг гектарга етади. Жуда катта ерларга шоли экилиши туфайли машина-механизмлардан ва қишлоқ хўжалик авиациясидан кенг кўламда фойдаланиш имконияти вужудга келади. Масалан, Гавана вилоятидаги «План аррос» хўжалигида ҳамма ишларнинг 95 проценти механизациялаштирилган.

Хўжалик ерлари Кариб денгизи соҳили бўйлаб энсиз лента каби чўзилиб кетган. Бултур бу ерда 16 минг гектар майдонда 337 минг центнер шоли ҳосили етиштириб олинди.

Перу социал ислоҳотлар йўлидан бормоқда

ЛИМА. (ТАСС). Президент Веласко Альварадо бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида қуйидагиларни айтди: «Перу мустақил мамлакат бўлиб қолди. Перу илгари ўзининг қудратли шериги олдида тиз чўкишга мажбур этилган бўлса, ана шу қудратли шерик ўз шартларини мажбуран қабул қилдириб келган бўлса, эндиликда у барча мамлакатлар билан муносабатларида миллий манфаатларга мувофиқ ҳуқуқий тенглик принципларига амал қилмоқда».

Веласко Альварадо қуйидагиларни таъкидлади: Перуда эскириб қолган тузумни емириш билан боғлиқ бўлган ислоҳотларни бирданига амалга ошириш мумкин эмас.

Президент айтдики, Перу ҳукумати аҳоли кенг табақаларининг қўллаб-қувватлаши билан белгиланган йўлдан осойишта ва қатъий қадам қўйиб олға бораверади. Перудаги ҳаётни бузиб кўрсатиш ҳамда ҳукуматнинг обрўсини тўкишга қаратилган душманлик руҳидаги пропагандага қарамай, олға бораверади.

✱ *Мўғулистон Халқ Революцион партияси тузилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан*

Мўғул халқи раҳнамоси

Социализм қураётган Мўғулистон Халқ Республикасининг меҳнаткашлари ҳаётида 1 март алоҳида шодиёна кун. Бундан 50 йил муқаддам Кяхта шаҳрида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ҳаётбахш кучи таъсирида тузилган марксистик Мўғулистон Халқ Революцион партияси (МХРП)нинг I съезди бўлиб ўтган. МХРПнинг юзага келишига мўғул халқининг доҳийси Сухэ-Батор ва унинг сафдоши Хорлогийн Чойбалсан раҳбарлигида 1919 йилда уюштирилган революцион тўгараклар асос бўлди. Партия 1925 йилга қадар Мўғулистон Халқ партияси деб аталган.

МХРП босиб ўтган йўл воқеаларга жуда бой. Ташкилий уюшган йилиёқ, партия Совет Иттифоқи ва совет халқлари билан мустаҳкам дўстлик, ҳамжиҳатликда мамлакатни чет эл милитаристлари, оқ гвардиячи атаманлар ва империалистик Япония армия қисмларидан озод қилиш учун мўғул халқининг революцион кучларини қуролли қўзғолонга сафарбар этди. 1921 йил 11 июлда халқ оммаси МХРП бошчилигида ҳокимиятни ўз қўлига олди. Мўғул халқи учун нурафшон коммунистик келажак йўли очилди. Эзилган, зулмат ва жаҳолатда яшаган аратлар — мўғул деҳқонлари ҳақиқий озодликка чиқди.

1921 йилнинг кузида икки доҳий — башарият доҳийси В. И. Ленин ва мўғул революциясининг йўлбошчиси Сухэ-Баторнинг Москвадаги учрашуви МХРнинг ижтимоий ҳаётида жуда катта тарихий роль ўйнади.

Партиянинг 1924 йилда бўлиб ўтган III съезди Мўғулистоннинг нокапиталистик ривожланиш бош йўлини белгилаб берди. Съезд резолюциясига В. И. Лениннинг иқтисодий кам тараққий этган мамлакатларни ғалаба қозонган илғор мамлакатларнинг пролетариати ёрдамида капиталистик йўлни четлаб ўтиб социалистик жамият қура олиши мумкинлиги тўғрисидаги назарияси асос қилиб олинганди. Партиянинг IV съезди партия сафларини мустаҳкамлаш ва уларни ёт унсурлардан тозалаш, СССР билан сиёсий иттифоқни ва иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш, феодал тарқоқликларга барҳам бериш, феодал синфининг иқтисодий асосларига зарба бериш, давлат-кооператив секторини мустаҳкамлаш ва улар асосида нокапиталистик тараққиёт йўлига ўтиш шароитини юзага келтириш каби масалаларни мужассамлаштирган партия программасини қабул этди.

1928—1932 йилларда МХРПнинг фаолиятига ўнг ва сўл оғмачилик путур етказишга уринди. Партия халқ билан аҳил ва ҳамфикр бўлди, партиянинг ленинча бирлиги учун ҳормай-толмай курашди. 1940 йилга келиб революциянинг антифеодал, умумдемократик вазифалари асосан амалга оширилди, натижада, мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллиги тўлиқ таъминланиб, социализм пойдеворини қуриш палласига қадам қўйилди.

1940 йил, МХРПнинг X съездида партиянинг янги программаси қабул қилинди. Иккинчи жаҳон уруши йиллари МХРП мўғул халқининг мамлакат мудофаасини мустаҳкамлаш ишида раҳнамо бўлди, гитлерчи босқинчиларга қарши курашаётган мардонавор совет халқига, Совет Қуролли Кучларига ҳар жиҳатдан ёрдамлашди, милитаристик Японияни тор-мор қилишда салмоқли роль ўйнади. Сўнгра, МХРП раҳбарлигида мамлакат қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш кооперацияси тугаллангач, халқ хўжалигининг деярли ҳамма соҳаларида социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари юксак мавқега эришди.

Мўғул халқи МХРП раҳбарлигида Совет Иттифоқининг, кейинчалик эса социалистик мамлакатларнинг ҳар томонлама ва беғараз ёрдами туфайли халқ хўжалиги ва маданиятни тараққий эттиришда мисли кўрилмаган ютуқларга эришди, қишлоқ хўжалиги, миллий саноат, транспорт, алоқа, савдо каби тармоқлар кенг ривожланди. МХР партия бошчилигида чорвачилик мамлакатидан аграр-индустриал мамлакатга айланди. Кооперативлашган аратлар билан бирга янги, илғор синф — миллий ишчилар синфи шаклланди. Шуниси характерлики, халқ революциясига қадар саводсиз бўлган ўлка ялпи саводхонлар мамлакатига айланди. Халқ саломатлигини муҳофаза қилиш борасида ҳам ҳайратомуз ўзгаришлар содир бўлди.

Ишчилар синфи, меҳнаткаш аратлар ва халқ интеллигенциясининг минглаб вакилларини бирлаштирган МХРПнинг олий идеали — мамлакат экономикаси ва халқнинг моддий, маданий фаровонлигини ошириш учун кураш бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Мўғул халқи жонажон партиясининг XV съезди белгилаган халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилги тўртинчи беш йиллик планини муваффақиятли бажариб, янги планларни амалга оширишга киришди.

МХРП раҳбарлигида МХРнинг халқаро обрўйи ошиб боряпти, бошқа мамлакатлар билан алоқалари тобора кенгаймоқда. МХРП Москвада бўлиб ўтган жаҳон коммунистик ва ишчи партияларининг учинчи кенгашида актив қатнашди. МХР ташқи сиёсат ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципига амал қилмоқда, тинчликсевар мамлакатлар билан бир сафда дунёда тинчликни сақлаш учун актив курашяпти.

Тинчликсевар, пролетар интернационализми ғояларига содиқ мўғул халқининг социалистик, сўнгра коммунистик жамият бунёд этишига шак-шубҳа йўқ. МХРП Марказий Комитетининг биринчи секретари Ю. Цеденбал айтганидек, социалистик мамлакатлар, биринчи навбатда СССР билан доимий дўстлик ва ўзаро ёрдамни давом эттириш мўғул халқининг бугунги ва келажак ҳаёти учун, қолаверса, жаҳон прогрессив кучларининг бирлигини мустаҳкамлаш учун ҳам ишончли гаровдир.

А. НИШОНОВ,
ТошМИ фалсафа кафедрасининг катта ўқитувчиси.

Буюкбритания почтачиларининг забастовкаси давом этмоқда. Консерваторлар ҳукумати халқ эҳтиёжидан «иқтисод» қилаётганлиги сабабли мана тўрт ҳафтадан бери мамлакатни нормал коммуникация алоқаларининг йўқлиги ларзага солмоқда.

СУРАТДА: почтачилар касаба союзига кирувчи телефончиларнинг намойишларидан бири. Намойишчилар кўтариб олган плакатда «Алло, 8? Йўқ, сиз адашибсиз!» деб ёзилган.

Сурат «Морнинг стар» инглиз газетасидан олинган.

(ТАСС фотохроникаси).

Исроил босқинчиларининг зўравонликлари

ПАРИЖ. (ТАСС). Бу ерга келаётган хабарлар Исроил босиб олган араб территорияларидаги ерли аҳолига нисбатан зўравонлик ва қамоққа олиш кампаниясини авж олдириб юборганлигидан далолат бермоқда.

Фран-пресс агентлиги мухбирининг Қуддусдан хабар беришича, исроилликлар сўнгги вақт ичида Ғазо секторида араб гражданларидан 50 кишини «террорчилик фаолиятида» айблаб, қамоққа олганлар. Исроилнинг хавфсизлик кучлари Ғазодаги араблар ўртасида оммавий равишда қамоққа олишни давом эттирмоқда.

Наблус шаҳридаги ҳарбий трибунал (Иорданиянинг Исроил босиб олган ғарбий қисми) икки араб йигитини — Муҳаммад Абу Азай билан Ғафар Блаванни умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилди. Бу йигитлар ўзларига қўйилган айбни тан олишдан бош тортдилар ва трибунал йиғилишида ўз ватанларини босқинчилардан озод қилиш учун қуролли кураш олиб борганларини айтдилар.

Хеброн шаҳрида Юсуф Амуру ҳам умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилинди. У 1969 йилда ўзининг икки укаси билан бирга Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида Исроил босқинчиларига қарши кураш бошлаган эди.

Шарқ юлдузи ФЕВРАЛЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг февраль сони босмадан чиқди. У ёзувчи ва адабиётшунослардан Қ. Муҳаммадий, Ҳ. Назир, С. Мамажонов, О. Тоғаев, Н. Фозилов, Н. Худойбергановларнинг журнал анкетасига берган жавоблари билан очилади.

О. Ҳожиеванинг янги достони, Т. Қайипбергановнинг «Маманбий қиссаси» романининг охири, Ш. Ҳолмирзаевнинг янги ҳикояси ҳам шу сонда босилган.

«Солдат сатрлари» рубрикаси остида Р. Толипов ва А. Қосимовларнинг шеърлари берилган.

«Қардошларимиз адабиётидан» бўлимида эса тожик ёзувчиси Ж. Икромийнинг «Бухоронинг ўн икки дарвозаси» романидан парчалар,грузия шоирларининг шеърларидан намуналар бор.

Бундан ташқари, «Публицистика», «Замондошларимиз портрети», «Санъат», «Юбилярларимиз», «Танқид ва адабиётшунослик», «Тақризлар», «Гулқайчи» рубрикалари остида ҳам хилма-хил қизиқарли материаллар мавжуд.

ГРУЗИН ШЕЪРИЯТИДАН

Георгий ЛЕОНИДЗЕ

Шоирга

Буни сенга айтар фақат ўз юртинг:
Умринг ўтиб кетди хом хаёл билан.
Сурнайлар чақирди — ўйнолмай турдинг.
Лол қолдинг — қўшиқлар янгради баланд.
Ахир, давринг — ёшлик қиссаси, нақли.
Гўё ўқ егандай шеъринг нечун лол?
Шеър билан ёшлик эгиз сиёқли,
Уларнинг нақшини чизган бир кулол,
Агар кўмган бўлсанг қалбингни қумга,
Шеъринг майсаси ҳам димиқиб сўлар.
Гап бор: ўхшар эмиш ёшлик шлёмга,
Кийсанг қимирламас, ўбдон зил бўлар.
Гўзаллик нимадир?
Неки баркамол,
Неки кучли бўлса, соҳибжамолдир.
Гўзалдир ишкомлар,
қир соҳибжамол.
Гўзаллик чамандир, ёки аёлдир.
Замин йўлларида неки барҳаёт,
Эркин нафас билан тирик неки бор:
Булутлар кўрфази. япроқ, одамзод —
Шеъринг жилвасига бари интизор.
Шеъринг бўронларни куйласа ҳақли,
Шеърингни ўн минглаб дарё кутар лол
Шеър билан ёшлик эгиз сиёқли.
Уларнинг нақшини чизган бир кулол.

Ҳамид Ғулом таржимаси.

Ираклий АБАШИДЗЕ

Қай ўлкада кезмай...

Мен кезмай жаҳоннинг қай бир ўлкасин,
Нигоҳим банд этган юрт рангларидан,
Ажратиб оламан Ватан белгисин,
Дарёлар нафаси, тоғ виқоридан.
Олтин Фарғонанинг ҳусни, жамоли,
Гўё кўзларимни сеҳрлаб қўйди.
Кўз ўнгимга келди Грем баҳори.
Алазан водийси гўё сеп ёйди.
Кахетиядаги каби теппамда,
Солланиб туради узумлар боши.
Картлидаги янглиғ хуш ел эсганда,
Деразамдан гуллар киради тошиб.
Гуржистондай бўлди менга бу ўлка,
Суви ҳам, ери ҳам, тоғи ҳам ўхшаш.
Амударё ҳаёт элтмоқда чўлга,
Тянь-Шань музларин эритар қуёш.
Мамнун шивирлайман: «зебо бу диёр,
Бахт-иқбол — бу, сўнмас шараф ва
шон — бу.
Гуржистоним каби эркин, бахтиёр,
Гўзаллик маскани Ўзбекистон — бу!»
Мен кезмай жаҳоннинг қай бир ўлкасин,
Нигоҳим банд этсин рангларки кўркам,
Аммоки, танийман Ватан белгисин,
Лиахви, Гомбори нафасини ҳам.

Ю. Шомансур таржимаси.

КУНЛАРДАН БИР КУН...

XVIII аср француз шоири, енгилтак қўшиқлар муаллифи Шолье бузуқ ахлоқи билан бутун Парижга машҳур эди. Ниҳоят, у тартибли ҳаёт кечиришга қарор қилади ва ўзидан анча катта ёшдаги бадавлат аёлга уйланади.

Улар никоҳдан ўтганлари ҳамон хотини Шольега:

—Энди илгариги бемаъниликларингиздан воз кечарсиз деган умиддаман,— дейди.

— Шубҳасиз,— деб жавоб беради шоир.— Бугунги ишим ҳаётимдаги энг сўнгги бемаънилигимдир.

* * *

Бир олим ўз хонасида бамайлихотир иш қилиб ўтирганида хизматкори чопиб киради.

— Ўт кетди! — дейди у ваҳима билан.

— Хотинимга хабар қил,— деб жавоб беради олим.— Ахир, хўжалик ишларига аралашмаслигимни биласан-ку!

* * *

Генрих Гейне ажойиб хушовоз, лекин ҳаддан ташқари семириб, йўғонлашиб кетган бир хонанда аёл ҳақида:

— Булбулни ютиб олган фил!— деган экан.

* * *

Ўтакаси ёрилган хизматкор Вольтернинг олдига чопиб кириб, хўжайинининг ўзи даҳлизда қолдирган ҳассага бир илон ўралиб турганини айтади.

— Бу ғаройиб ҳодиса. Балки бирон кутилмаган нарсанинг содир бўлишидан далолат берар!— дейди у.

— Ҳеч қандай ғаройиб ҳодисани тан олмайман, —деб жавоб беради файласуф. — Агар менинг ҳассам илонга ўралиб қолганда эди, буни ҳақиқатан ҳам ғаройиб ҳодиса дер эдим.

СОЛДАТ САТРЛАРИ

Рауф ТОЛИПОВ

СОЛДАТ ШЕЪРИ

Солдатлар бор,
Ватан тинч,
Тонг яйраб олар
нафас.
Солдатлар бор —
бор севинч,
Ва тинчлик бор
муқаддас.
Солдат умрининг
гулин,
Халқ учун этар
фидо.
Ўйлайди юртин,
элин,
Юрт ҳам уни доимо.
Юртда туғилди
солдат
Октябрнинг тонгида.
Сергаклик унга
одат,
Қаҳрамонлик —
онгида.
Отилди, ёнди,
лекин —
Душманга эгмади
бош.
Ёд этиб уни бугун,
Бош эгади қари-ёш.
Ҳаётидан кечса
ҳам,
Сирин бермади
солдат.
Унинг кафтида
— олам,
Идрокида —
ҳақиқат.

Асқар ҚОСИМОВ.

ФАВВОРА

Оёғи қозиққа
Боғланган каби,
Нигоҳи ўлимга
Чоғланган каби,
Болу пар силкитиб,
Чарх урар оққуш.
Бир нима топгандай
Бўм-бўш осмондан...
Сен эса ўйноқла,
Талпин эй, фонтан!
Завқ ила қарасин
Сенга бир йиғин.
Фақат сен кўккамас,
Шу ерга сиғин!

Остонадаги суҳбатлар

— Айтинг-чи, ғазал неча байт бўлиши керак?

— Қанча қофия топилса, шунча!

* * *

— Баъзи шоирларнинг қайси вазнда ғазал ёзаётганига тушуниб бўлмайди. На аруз, на бармоқ!

— Улар қурама вазнда ғазал ёзишяпти.

* * *

— Қисса ёзаётган эдим; жуда чўзилиб кетди. Нима қилсам экан?

— Яна пича чўзинг, роман бўлади!

* * *

— Бир шоир ўзига «Шаршара» деб тахаллус танлабди.

— Энди ҳамманинг қулоғини қоқиб қўлига тутқизаркан-да!

* * *

— Гул нима?

— Булбулнинг абадий қофиядоши.

* * *

— Бир драматург ўз асари намойиш қилинаётган пайтда залда ўтириб ухлаб қолибди.

— Томошабинларнинг ухлаб қолганини кўрмайин, деган бўлса керак-да, бечора.

* * *

— Гонорар нима?

— Баъзилар учун илҳом париси!

Маҳмуд Валихонов,
Қўқон.

ГУЛҚАЙЧИ

СОҚОЛ ОЛИШ ТАРТИБИ

[Баъзибир «мутахассислар»нинг маслаҳатларига назира]

Соқол катта аҳамиятга сазовор кўп йиллик тук бўлиб, эркак кишиларнинг юз қисмига чиқади. Соқол билан мўйловни кўп кишилар аралаштириб юборадилар, бундай қилиш ярамайди, юқори лаб устидаги тукларгина мўйлов деб аталади.

Соқол миқдорига қараб кишилар уч катта группага бўлинадилар: ҳар квадрат сантиметр юзда 30—40 туки бўлганлар серсоқол кишилардир; 15-25 туклилар ўртача соқоллилар ва соқол миқдори бундан оз бўлганлар камсоқолли кишилар группасига кирадилар.

Биз қуйида соқолни олаётганда, нималарга эътибор бериш ва қандай қоидаларга қатъий риоя қилиш лозимлиги ҳақида маслаҳатлашамиз. Маслаҳатимиз серсоқоллиларга ҳам, камсоқоллиларга ва ниҳоят эндигина соқол олишни машқ қилаётган ўсмирчаларга ҳам фойдали бўлур деган умиддамиз.

Соқолни ҳамма жойда ҳам олиб бўлмайди. Чунончи, ҳамма овқатланаётганда, савдо қилаётганда, мириқиб кино кўраётганда соқол қиртишлаб ўтирсангиз яхши эмас-да.

Соқол олиш жараёнида футбол ўйнаш, меҳмонга бориш, рақсга тушиш қатъий ман этилади. Соқолни уйқуга ётишдан илгари олиш мақсадга мувофиқдир. Чунки бир жойингизни кесиб олган тақдирингизда ҳам, бошқалар кўрмайди ва эрталабгача қон оқиш жараёнини тўхтатиш имкониятига эга бўласиз. Борди-ю, тўхтамаса, 5 грамм мой ва 7 грамм зовур балчиғини ўбдан аралаштириб, кесилган жойга оддий қўл билан бир неча муддат босиб туриш яхши натижа беради [мақола муаллифининг шу борада 20 йиллик тажрибаси бор].

Ҳурматли шинавандалар, келгуси сафар сизларга тирноқ олиш қоидалари ҳақида муфассал сўзлаб берамиз.

Ғулом АБДУЛЛАЕВ.

Ялтиллатиб, сирғалар тақиб,
Шоҳиларга ўралиб яйраб,
Дугоналар келарди оқиб,
Бири жимиб, бириси сайраб —
Зиёдага беришар далда,
Кўтаришар чўккан кўнглини.
Қиз уларга қилару зарда,
Чиқар, кутмас суҳбат сўнгини:
Бўйчан бир қиз: юзлари чувак,
Қадамлари майин, шахди паст.
Андак мағрур. Оҳудай ҳуркак.
Қундуз мисол қошлари пайваст.
Кўплар қараб шу пайваст қошга,
Дерлар: «Бу қиз тушмас узоққа.
Кўнгил узиб кетмайди бошқа.
Биронта бир чекка қишлоққа».

О. ҲОЖИЕВА

Ҳаётга таъзим

(ДОСТОНДАН ПАРЧА)

«Етимдан ҳол сўраш савоб, деб,
Келибди-да, булар, аяжон!»
Келганига роса изза еб.
Бўлишарди қизлар пушаймон.
Шўрҳокдаги нимжон майсадай,
Зиёда-чи шўрлик, азада
Соядаги рангсиз гул мисол.
Кўринарди хунук, хастаҳол.
Қизлар кетар бир йўл бўлишиб,
Ўз онасин бағрига шодон.
У қоларкан қалби увишиб,
Қўрқиб боқар ҳовлиси томон.
У «савдойи» бўлган дейишди,
«Жин чалган», ҳам дейишди ҳатто.
«Эсизгина қиз» деб қўйишди...
Сўнг қиз эсдан чиқди мутлақо.

* * *

Ўнинчини битирди қиз ҳам,
(Ишонмасдан юрадилар ҳеч,
Ғийбатчилар, бўлдилар мулзам!)
Ўз ёнига ўтқазиб бир кеч —
Тоға вазмин сўзлади: — «Шукур.
Мана катта бўлдингиз, қизим.
Кам эмасмиз бировдан ахир,
Насиб бўлса, ўқишга ўзим —
Олиб борай...»
Қизни босар сир...
Борай деса, тортмас оёғи.
Бормай деса... эҳ, яна оғир!
Энди нима бўлар бу ёғи?
Қора нимча, оёқда — туфли...
Ҳалигача эди азадор.
Камсуқуму, лекин лутфли...
Сўзларида бир синиқлик бор.
Шундай эди мен кўрган замон
Баҳордан юз ўгирган ғунча.
У тенгилар эса беармон—
Яйрашарди кўнгил тўлгунча...
Ўз тенгини излаб ҳаётда,
Яхши бир касб қилишиб ҳавас.
Учиб орзу берган қанотда,
Кўзгуларга боқиш билан маст.
Тўй мажлиси бўлган кечалар,
Келинчакдан совға ундириб.
Ёр-ёр айтар, чилдирма чалар,
Тўйхонани қизлар тўлдириб.
Так-така-тум-так. Така-тум-так.
Бардош тоқат, чидам қайдасиз?
Так-така-тум-так. Така-тум-так.
Қулоқларин шарт бекитар қиз.
Йиғи товши бўлиб сингийди,
Қиз қалбига шунда «ёр-ёр».
Тинглайвериб боши гангийди,
Чиқиб кетар у беихтиёр.
Қуюн каби учар уйига
Дарвозани ёпар тақа-тақ.
Кўлмак бўлиб ётган ўйига,
Қуй ёғилар: Так-така-тум-так.

Қардошларимиз адабиётидан

Жалол ИКРОМИЙ

БУХОРОНИНГ ЎН ИККИ ДАРВОЗАСИ

РОМАНДАН ПАРЧА

Атоқли тожик ёзувчиси Жалол Икромийнинг янги романи «Бухоронинг ўн икки дарвозаси»да Бухоро инқилоби арафасидаги воқеалар, халқ оммасининг амир истибдодига қарши қўзғолони, Коммунистик партия раҳбарлигида меҳнаткашларнинг инқилоб душманларига қарши қаҳрамонона кураши ҳамда Бухорода Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун олиб борилган кескин курашлар бадиий образлар воситасида тасвирланган.

Бу асар Бухоро революциясининг 50 йиллигига муносиб совға бўлди.

Романни ўзбек тилига Васфий таржима қилган. Қуйида ана шу асардан парча ўқий сиз.

Саид Паҳлавон ҳаммадан кеч ётиб, ҳаммадан олдин уйғонди. У ариқдаги сувда юз-қўлини ювиб турган эди, олисдан тўп овози эшитилди. Одатда ҳар шанба куни амир аскарлари Самарқанд дарвозасидан ташқаридаги ялангликда машқ қилиб, тўп отишар эди. Лекин тўп овози ҳеч қачон Кўли Хавоккача эшитилмасди. Саид Паҳлавон: «Эҳтимол, бугун бошқача тўплардан отишаётгандир», деб ўйлади. Қовун сўйиб, коса қилди-да, кейин Миракни уйғотди:

— Тур болам, тонг отай деб қолди шекилли, амир сарбозлари тўп отишяпти.

Мирак шоша-пиша кўзини очиб, қулоқ солди, ҳақиқатан ҳам йироқдан ўқтин-ўқтин тўп овози келарди.

— Тонг отмасдан машқ қилишадими?—деб сўради уйқусираб Мирак.

— Ким билсин, — деди Паҳлавон. — Ҳар куни бир янги нағма! Тур, нонушта қил, йўлга чиқиш керак.

Мирак юз-қўлини ювиб келиб, отаси билан нонушта қилди, кейин дастурхонга фотиҳа ўқиб, ўринларидан туришди, эшакка тўқим уриб, қовун солинган қопларни ортишди.

— Хайр, ўғлим, эсон-омон бориб кел! — деди Паҳлавон. — Ўзингга эҳтиёт бўл, яна пулингни олдириб қўйма!

— Хотиржам бўлинг! — деди Мирак ва эшакни ҳайдаб кетди. Тонг ёришган бўлса-да, ҳали қуёш чиқмаган эди. Лекин шарқ томонда уфқ ловиллаб ёниб турарди.

«Жуда соз! — деди Мирак ўз-ўзига. Ҳаммадан олдин бозорга кириб бораман...»

Кечаси дам олиб, тетик бўлиб қолган эшаги бир меъёрда йўрғалар, Мирак эса унинг кетидан тез-тез одимлаб, хиргойи қилиб борар эди.

Ғуборсиз мовий осмонда қалдирғочлар чарх уриб ўйнайди. Қанотлари қуёшнинг илк нурларидан сарғиш товланади. Ёқимли шабада эсиб, экинзорлар теварагидаги ўрик ва жийдаларнинг барглари шитирлайди. Майсаларга сезилар-сезилмас шабнам тушган. Далалар фароғат уйқусидан уйғониб, енгил нафас олади. Ерда ҳам, осмонда ҳам софлик, бардамлик ва навқиронлик барқ уради. Гўё тун офтоб истиқболига барча мавжудотларни ювиб, тараб, жило бериб қўйгандай эди. Ортда қолиб кетган қишлоқ томондан қўй-эчкилар, молларнинг маъраши элас-элас эшитиларди. Далада эса майин тонг шабадаси эсар, қушлар хушхон сайрар эди. Ёз охирлаб, куз яқинлашмоқда эди...

Бу кун одатдаги кунлардан эмас эди!

Аммо буни Мирак ҳали билмасди. У қовунларни тезроқ бозорга элтиб пуллаш ғамида эшаги орқасидан тез-тез юриб, кимсасиз йўлдан Когон томонга кетмоқда эди. Тирикчилик ўн тўрт яшар бу болани айни ўйнаб-куладиган палласида рўзғор ташвишини тортишга, меҳнат қилишга мажбур этиб қўйган... Унинг кирлигидан ранги билинмай кетган бўз иштонининг почалари тумшуғи ингичка, паст пошнали йиртиқ этигининг қўнжига тушиб турарди. Эгнидаги ёқаси кенг бўз кўйлак устидан қалами яктак кийган, белида белбоғ, бошида ранги ўчган қора бахмал дўппи... Устидаги кийимлари шу алфозда бўлса ҳам боланинг лабларида табассум ўйнар, тимқора шўх кўзларида умид учқунлари чақнарди.

Кўрак арикчаси кўпригидан ўтгач, йўл шарқ томон бурилиб, Когон — Самарқанд темир йўлига яқинлашиб қоларди. Мирак худди шу ерга етганда қуёш тиғ уриб, илк нурларини ерга сочди. Оламни нурга чўлғаган офтоб очиқ чеҳра билан далаларга нигоҳ ташлади. Эшакнинг орқасидан кетиб бораётган Миракнинг узун сояси гоҳ йўл четига тушар, гоҳ ўт босган арикча ичига тушиб, олдинга силжирди. Бир оздан сўнг яна бир неча соя унга ҳамроҳ бўлди. Йўлда бошқа йўловчилар ҳам пайдо бўлган эди. Бир деҳқон уч эшакка сомон, яна бирови икки эшакка ўт ортиб олган, учинчиси эса бир сават анжир орқалаб борар эди. Бир оз йўл босгандан кейин Когон томондан аравасига нимадир юклаган аравакаш кўринди. Сомон олиб кетаётган киши аравакаш билан саломлашиб сўради:

— Ўтадиган жой очиқмикин?

Аравакаш:

— Ҳа, шундан бошқа ўтадиган жой йўқ! — деб ўтиб кетди.

Мирак бу савол-жавобга эътибор бермади. У бозорга биринчи бўлиб кириб бораман, деб хурсанд эди.

— Хих, хих, тезроқ юр, жонивор! — деди у эшагини ниқтаб.

Гачкаш қишлоғидан ўтгач, Когон ва Амиробод станциялари барала кўринди. Ана, қатор-қатор қизил вагонлар. Уларнинг бир боши Амирободга, бир боши Когонга чўзилиб кетган. Паровозлар ҳуштак чалиб, қуюқ тутун чиқарарди. Эҳ-ҳе, вагонлар бунча ҳам кўп! У умрида қизил вагон эшелонларининг бунчалик тўпланиб қолганини кўрмаган эди. Барча темир йўл излари вагонлар билан банддек эди. Мирак ҳайратланиб, бирпас жойида тўхтаб қолди.

— Ўҳў... шу қадар кўп поезд тўпланибдими, — деди у уч эшакда сомон олиб бораётган деҳқонга қараб. — Ё Конгондан нарига поезд ўтмайдими?

— Аскар келган дейишди, — деди деҳқон. — Бу қизил вагонлар борлиқ тўла аскар эмиш. Лекин хайрият, ўтар жойимизни тўсиб қўйишмабди, ҳозиргина арава ўтиб кетди.

— Тўғри айтасиз,—деди Мирак. — Анави томонга бир қаранг, аскарлар оёқ машқи қилиб кетишяпти. Вой-вой... жуда кўп-а!..

Дарҳақиқат, йўлларни банд қилиб турган қатор эшелонлардан тушган, милтиқ ва пулемёт кўтарган аскарлар Когон станцияси ва Бухоро йўли яқинидаги Ўбачўли қишлоғи томон борардилар. Сомон олиб кетаётган киши бирпас қараб турди-да, йўлида давом этди. Уни кўриб Мирак ҳам юрмоқчи бўлди, аммо орқадан, қишлоқ томондан бир кишининг от чоптириб келаётганини кўриб, турган жойида тўхтаб қолди. Отлиқ одам ҳали яқинлашмасиданоқ, Мирак уни дарров таниди: тунов куни кечқурун полизларига келган киши эди. Тагидаги от Н а и м з а ҳ арнинг оти, ўша саллаю , кийимбош, аммо оёғида этик. Суворий Миракка аҳамият бермай. отини чоптириб, Когон томонга ўтиб кетди. Отнинг туёқлари остидан кўтарилган чанг-тўзон босилгач, Мирак эшагини ҳайдаб йўлга тушди. У темир йўлдан ўтиб, пахта заводи билан чой саройи ўртасида йўлдан Когон бозорига қараб эшагини ҳайдади. Кўпчилик вагонларда ёш аскарлар бор эди. Уларнинг баъзиси русча, баъзиси тожикча ва бир қисми ўзбекча сўзлашарди. Буларни кўрган Мирак, «Қишлоқ болалари уруш тўғрисида гапиришаётган эди. Эҳтимол бу аскарлар урушга келгандир?», деб дилидан ўтказди.

И. С. ТУРГЕНЕВ

Рус классик ёзувчилари ижодидан

Уч портрет

Ҳикоя

Василий ўрнидан туради ва хатларни жаҳл билан тортмага ташлаб, Ольга Ивановнанинг ҳузурига йўл олади. Ольга Ивановна бурчакда мунғайиб ўтирарди.

— Хўш, нима дейсиз? — деди у томдан тараша тушгандек. Ольга унга ялт этиб қаради-ю, сесканиб кўзини юмди.

— Сизга нима бўлди? Нима бўлди сенга Ольга?

У Ольганинг қўлини ушлади... Ольга Ивановнанинг қўли муз эди... У бир нима демоқчи бўлиб оғиз жуфтлади-ю, бироқ тили калимага келмади. Шўрлик аёл қай аҳволга тушганига тамомила ишонч ҳосил қилган эди.

Василий бундан бир оз хижолат чекди. Ольга Ивановнанинг хонаси Анна Павловнанинг ётоқхонасидан бор-йўғи икки қадам нарида эди. Василий аста Ольганинг ёнига ўтиради ва ўпиб-силаб унинг қўлини иситади. шивирлаб уни авраша тушди. Ольга Ивановна чурқ этмай ўтирар, билинар-билинмас титрар эди.

Бўсағада турган Палашка эса секингина кўз ёшини артар эди. Қўшни хонада соат кафтгири залвар билан бир маромда чиқиллар, уйқудаги одамнинг нафас олиши эшитилар эди. Мунғайиб ўтирган Ольга Ивановна ниҳоят маржон-маржон кўз ёши тўкиб, ўксиб-ўксиб йиғлаб аламдан чиқди. Кўз ёши — момақалдироқдек гап, ундан кейин одам осойишта тортиб, тинчийди-қўяди. Ольга Ивановна бир мунча тинчланиб, болаларга ўхшаб ора-сира хўрсиниб пиқиллай бошлагач, Василий унинг олдида тиз чўкади.

Эркалаш ва ширин ваъдалар билан уни узил-кесил юпатади, сўнг сув беради-да, ўрнига ётқизиб, чиқиб кетади. Туни бўйи у ечинмайди, икки-уч мактуб ёзади, икки-уч хатни ёқиб юборади. Кора қош, шаҳло кўз, истараси иссиқ, чеҳраси мардонавор аёл сурати солинган олтин бозбандни (медальон) олади-да, узоқ вақт аёлнинг қиёфасига тикилганича уйга чўмиб хона ичида кеза бошлайди. Эртаси куни эрталаб, чой устида бояқиш Ольганинг қизариб шишиб кетган кўзларини, ранг пар, ташвишли чеҳрасини кўради-ю, таъби ниҳоятда хира бўлади. Нонуштадан кейин уни боғ сайрига таклиф этади. Ольга худди ювош қўй сингари Василийга эргашади. Орадан икки соатлар чамаси ўтгач, боғдан қайтганида унинг рангида ранг қолмаган эди. У Анна Павловнага, мазам йўқ, дейди-ю, ўрнига кириб ётиб олади. Сайр вақтида Василий афсус-надомат билан Ольгага мен хуфья унаштирилганман дейди. Аслида эса худди мендек сўққабош бўлган. Ольга Ивановна бу гапни эшитиб ҳушидан кетмайди, фақат саҳнадагина беҳуш йиқилишади. Гарчи Василий Ивановичга турмушга чиқишга умид боғламаган бўлса-да, ҳатто бу ҳақдаги фикрни хаёлига келтиришдан ҳам қўрққан Ольга Ивановна ногаҳон тошдек қотиб қолади. Ольга Ивановна унга унсиз, даҳшатга тушиб қараб турар эди. Василий совуққонлик билан жўяли, пухта гапирар, ўзини айблар, тавба қиларди. У ўз мулоҳазаларини: «Ўтган ишга саловот, уни қайтариб бўлмайди, ётиб қолгунча, отиб қолиш керак», деган гаплар билан якунлайди, Ольга тамомила талмовсираб қолади; у даҳшатга тушади, номус қилади; бутун вужудини ҳазин, беадад умидсизлик қамраб олади, Ольга бу кунимдан ўлганим яхши. деган хаёлга келиб, Василийнинг қарорини тоқатсизлик билан кутади

Ҳамма гапни ипидан-игнасигача ойимга айтиш керак,— дейди у ниҳоят.

Ольга бу гапни эшитиб адойи тамом бўлади, оёғи чалишиб кетади.

— Қўрқма қўрқма,—деб гап уқтиради Василий,—менга ишонавер, сени ёлғиз қўймайман... ҳамма ишни тўғрилайман... мен бор, хавотир олма.

Ғамбода аёл унга меҳр-муҳаббат кўзларини тикди... Ҳа, у Василийга муҳаббат ва нажот билан тикилди.

— Ҳаммасини тўғрилайман, —деди Василий кетаётиб ва сўнгги бор Ольга Ивановнанинг муздек қўлидан ўпди.

Эртаси куни Ольга Ивановна ўрнидан турганида замоно эшик очилди-ю, бўсағада Анна Павловна намоён бўлди. Уни қўлтиғидан Василий суяб турарди. Анна Павловна пом-мим демай курси олдига келди-да, индамай ўтирди. Василий унинг ёнидан қаққайганча жой олди. У хотиржам кўринарди; қоши чимирилган, лаби жиндек очилган эди. Ранги кум ўчиб, жиғибийрон бўлган Анна Павловнанинг тилига калтак келган эди. Ольга Ивановна ишонган тоғи, суянган боғи муштипар кампирга, сўнг ошиғига даҳшат ичида бир кур кўз ташладида, юраги уюшиб. қичқирганча хона ўртасига гурс этиб ўзини ташлади ва тиз чўкканча юзини қўли билан яширди... Анна Павловна: «Ростми... ростми?—деб шивирлади-ю, унинг устига энгашди... Қани, жавоб берингl» —деб сўзини давом эттирди у шафқатсизлик билан Ольгани қўлидан силтаб тортиб.

— Ойижон!—деди шу пайт Василий тилидаы бол томиб.— Ахир сиз уни хўрламайман деб менга сўз бериб эдингиз-ку.

— Билмоқчиман... бўйнингга ол... иқрор бўл... ростми шу? Ростми-а?

— Ойижон... унутманг... — деди Василий салмоқлаб.

Шу икки оғиз сўз Анна Павловнанинг жон-жонидан ўтиб кетди. У ўзини курсининг суянчиғига ташлади-да, ўкраб йиғлаб юборди.

Ольга Ивановна эран-қаран бошини кўтариб, ўзини кампирнинг оёғига ташламоқчи бўлганда, Василий уни ушлайди-да ўрнидан турғазиб курсига ўтқазиб қўяди. Анна Павловна йиғлаб, пойма-пой сўзларни айтиб шивирлашга тушади.

— Менга қаранг, ойижон,— дейди Василий, — ўзингизни қийнаманг! Фалокатнинг олдини олиш мумкин... Башарти Рогачев...

Ольга Ивановна қалтираб кетади ва қаддини ростлайди.

— Башарти Рогачев, — деб гапида давом этади Василий Ольга Ивановнага маънодор нигоҳ ташлаб, — пок оиланинг шаънига доғ туширибб, жазосиз қоламан деб ўйлаган экан...

Ольга Ивановнани ваҳима босди.

— Менинг уйимда-я, — деб фиғон чекди Анна Павловна.

— Кўнглингизни бузманг, ойижон. У Ольганинг тажрибасизлигидан, ёшлигидан фойдаланган, у...

Василий Ольга Ивановна унга талпинаётганини кўриб, унга мурожаат қилди: — Сиз бир нима демоқчимисиз?

Ольга Ивановна курсида ўтирган жойидан шилқ этиб тушди.

— Мен хозироқ Рогачевникига етиб бораман. Бугуноқ уйланишга уни мажбур қиламан. Кўнглингиз тўқ бўлсин, бизни шарманда қилишга йўл қўймайман...

— Ахир... Василий Иванович... Сиз... — деб пичирлайди Ольга.

Василий Ольгага ўқрайиб қараб туради. Ольганинг дами ичига тушиб кетади.

—Ойижон, мен келгунимча Ольгани безовта қилмасликка сўз беринг. Қаранг, соясигина қолган. Боз устига ўзингиз ҳам ором олмоғингиз даркор. Менга ишонаверинг: хаммаси учун ўзим балогардонман; ҳар нима бўлмасин менинг қайтишимни кутинг. Такрор айтаман, униям, ўзингизниям қийнаманг, бу ёғини менга қўйиб беринг.

У эшик олдига етганда тўхтади.

— Ойижон, юринг мен билан, ўтинаман, уни ёлғиз қолдиринг, — деди у.

Анна Павловна бут олдига келди ва таъзим бажо айлаб, чўқинди-да, ўғлига ювошгина эргашди. Ольга Ивановна лом-мим демай тош қотганча Анна Павловнани кузатиб қолди. Бироқ шу пайт Василий шитоб билан қайтиб киради-да, Ольга Ивановнани қўлидан чангаллаб қулоғига: «Менга умид боғлайверинг, сиримизни ошкор қилманг», деб шипшийди-ю, елдек келиб, селдек кетади... Зинадан ошиқиб тушар экан йўл-йўлакай қичқиради: — Бурсье, Бурсье!..

Орадан чорак соат ўтганда у извошда хизматкори билан ғизиллаганча борарди.

Шу куни кекса Рогачев уйда йўқ экан. У малайларининг чакмонларига қоракуя дориси олгани уезд шаҳрига кетган экан. Павел Афанасьевич ўз кабинетида туки тўкилиб кетган капалаклар туркумини кўздан кечириб ўтирарди. У қошини чимириб, лабини чўччайтирганча «арвох капалакнинг» мўрт қанотини тўғноғич билан эвайлаб ағдарар экан, ногаҳон елкасида чоққина, лекин зилдек қўлнинг залварини сезди. Ўгрилиб қаради. Қаршисида Василий турарди.

— Салом, Василий Иванович, — дейди Павел Афанасьевич пича ажабланиб.

Василий унга тикилиб қарайди-да, рўпарасига ўтиради.

Павел Афанасьевич жилмаймоқчи бўлади-ю, бирдан Василийга кўзи тушиб қолади ва бўшашиб, анграйганча, қўлини чалмаштиради.

— Хўш, Павел Афанасьевич, қани айтингчи, тўйни қачон қилмоқчисиз? — дейди Василий томдан тараша тушгандек.

— Менми?.. Яқинда... албатта... мен, менга қолса... ҳа-я, айтмоқчи, сиз, синглингиз... менга қолса эртагаёқ тайёрман.

— Балли, жуда соз. Сиз ўтакетган тоқатсиз одамсиз.

— Йўғ-е, нега энди?

— Менга қаранг, — дейди Василий унинг гапини бўлиб.— Ҳаммасидан хабарим бор; гапларимга тушуниб турибсиз, ғиринг-пиринг қилмай, эртагаёқ Ольгага уйланишингизни буюраман.

— Тўхтанг, тўхтанг, нима деяпсиз асти ўзингиз, — деб эътироз билдиради Рогачев жойидан қўзғалмай,—нега энди менга буюрасиз? Ахир Ольга Ивановнага ўзим хушторман, менга буйруқнинг ҳожати йўқ... Ростимни айтсам, Василий Иванович, негадир гапларингизга тушунмаяпман.

— Тушунмаяпсанми?

— Йўқ, ростим, тушунмаяпман.

— Эртагаёқ унга уйланишга сўз берасанми-йўқми?

— Ахир инсоф қилинг, Василий Иванович... — ахир тўйимизни қайта-қайта ўзингиз қолдирган эдингиз-ку. Сиз орага тушмасангиз, тўйимиз аллақачон ўтиб кетарди. Ҳозир ҳам йўқ демайман. Пўписа қилишингиз ва қийин-қистоққа олаётганингизнинг боиси нима?

Павел Афанасьевич юзидан терни артади.

[Давоми бор].

[ДАВОМИ. Боши газетанинг 46, 47, 48, 49-сонларида].

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Одамлар, одатлар...

ТАМАКИ ЧЕКИШ МАСАЛАСИ

АВТОРДАН: олдиндан айтиб қўймоқчиманки, борди-ю, бу мақолачада газетхон тамаки чекишнинг ашаддий душманини кўролмаса, узр. Нима ҳам қила олардим! Яқинда тинимсиз трубка чека бошлаганимнинг қирқ йиллигини нишонладим. Ахир энг жўн ҳисобга кўра, бир юз қирқ килограмм «Золотое руно» тамакисини чеккан, бошқача қилиб айтганда, ўз вазнининг ярмини тутунга айлантирган (чека бошлаганимдан буён) киши тамакининг зиёни ҳақида нима ҳам дея оларди! Аммо менинг қаршимда никотиннинг инсон организмига ҳалок қилувчи зиёни ҳақида ёзилган брошюра ва газета материаллари турибди. Журналистик касбим буни газетхонлардан сир тутишга йўл қўймайди.

Францияда тамаки чекишга қарши кенг кампания олиб борилмоқда. Бундай кампаниялар биринчи марта олиб борилаётгани йўқ. Ўйлайманки, охиргиси ҳам эмас. Газеталар сигаретанинг зиёни ҳақида факт ва рақамлар билан асосланган мақолалар босиб чиқармоқдалар. Суратли журналларнинг саҳифаларида чекадиган ва чекмайдиган одамлар ўпкаси рангли фотоларда берилиб, никотиннинг нафас олиш органларига вайрон қилувчи зиёни кўрсатилмоқда. Ҳатто телевидение орқали нафас олиш органларининг тамаки тутунидан зиён кўрган юқори қатлами рангли кадрларда кўрсатилмоқда. Бу қандай суратга олинганига ақлинг ҳам етмайди. Ана шу даҳшатларнинг ҳаммасини кўрган французлар, осонликча кўниш одатларидан ташқари бўлса ҳам, тамакига нарх-навонинг навбатдаги кўтарилишига лоқайдлик билан қараб қўяқолдилар.

Тамаки одамни емиради. Бунга шак-шубҳа йўқ. Францияда ҳар йили ундан йигирма тўрт минг киши ҳалок бўлади. Олимларнинг хулосалари шундай. Йигирма тўрт минг—бу жуда катта рекорд. Францияда ҳар йили алкоголизмдан 21500 киши, автомобиль ҳалокатларидан ундан ҳам камроқ—14705 киши (1969 йилда) ҳалок бўлади. Шунга эътибор берингки, кейинги икки рақам бир-бири билан боғлиқдир. Чунки кайф билан машина ҳайдаш йўлларда бўладиган ҳалокатнинг асосий сабабчисидир.

Никотиннинг одам организмига ҳалок қилувчи таъсирининг ҳаммаси тўғрисида батафсил тўхталиб ўтирмаймиз. Бунинг учун жуда кўп жой талаб этилади. Тамаки чекишнинг барча душманлари томонидан зўр бериб айтилаётган биргина масала устида тўхталиш кифоя. У ҳам бўлса тамаки кашанданинг ҳаётини қисқартади, деган фикрдир.

Умрни қанчага қисқартади? Бу саволга турли жавоблар мавжуд. Кўпчилик газеталар бир группа тадқиқотчиларнинг узоқ муддат давомида олиб борган кузатувларидан кейин чиқарган хулосаларини келтирмоқдалар. Унда кўрсатилишича, ҳар куни сиз ўнтадан сигарет чекиб борсангиз, бу сизнинг умрингизни икки ярим йилга, йигирматаси—беш-олти йилга, қирқта сигарет эса етти-ўн йилга қисқартади.

Трубка чекадиганларга келганда, баъзилар унинг зиёни камроқ, негаки кашанда сигарета қоғозидан ажраладиган модда билан заҳарланишдан холи бўлади дейишади. Демак, трубка чекадиганлар турли хил заҳарларни камроқ ютар эканларда! Бироқ бошқалар бу фикрга қўшилмайдилар. Уларнинг айтишича, трубка чекадиганлар кўпроқ никотин ютибгина қолмай, тишларини ҳам бузадилар. пировардида бу ҳам уларнинг соғлиғига путур етказади.

Қайғули статистик маълумотлар, кашандаларни тинчлантира олмайдиган хулосалар, қайғули юмор. Бу ерда гап чекиш ҳақида бораётгани учун мен бошқа бир масалани жон-дилим билан ёзишга тайёрман. Чунончи, тамаки музейи ҳақида. Европада ана шундай нодир музей бор. Бу музей Ростан қаҳрамонини эслатадиган романтик ном билан аталган Бержерак шаҳарчасидадир. Дордони дарёсининг илон изи қирғоқларидан бора туриб, жуда кўп рицарларнинг қўрғонларидан қолган вайроналарга кўзингиз тушади. Мен албатта у ерда бўлганим йўқ.

Музей унча катта бўлмаса ҳам жуда қизиқ. Унинг экспозициялари қуёшли водий аҳолисига хос енгиллик ва усталик билан бажарилган. Музейга келган киши Америка очилганда европаликлар томонидан кашф этилган тамакининг бутун тарихи, у қандай қилиб аста-секин бизнинг қадимий планетамизни эгаллагани, биринчи бор дипломат Жан Нико тамаки чекабошлагани ҳақидаги маълумотлар билан танишади. Франциянинг Португалиядаги элчиси Нико Екатерина Медичига биринчи марта ун қилиб тортилган тамакини бош оғриғининг дориси сифатида олиб келган эди. Кейинчалик тадқиқотчилар ўша кишини шарафлаб, тамакининг заҳарини никотин деб атадилар.

Музейда тамаки экиш, уни ишлаш, шунингдек, савдосига жуда катта ўрин берилган. Тамаки савдоси давлат тамаки монополияларига жуда катта даромад келтирмокда. Менга ҳар хил трубкаларнинг коллекциялари билан бирга «Тамаки сиёсат ва аҳлоқда» деган бўлим ҳам ғоят манзур бўлди.

Асосий мавзудан бироз чиқиб кетдим, шекилли. Нима ҳам қила оласан, статистикадан ҳеч қаёққа қочиб қутулолмайсан! Унда кўрсатилишича, Францияда кашандалар сони мамлакат аҳолисига нисбатан тезроқ ўсиб бормоқда. Ешлар, 14, ҳатто 13 ёшдан чека бошлайдилар. «Тамакига қарши марказ»нинг маълумотларига кўра, 15 ёшдан ўтган ҳар тўрт эркакдан учтаси, ҳар уч аёлдан бири тамаки чекади. 1969 йилда мамлакатда 66 миллиард сигарет, 950 миллион сигара, 14 тонна трубка тамакиси ва 700 тонна буринга тортадиган ва чайналадиган тамаки сотилди.

Давлат молия ишларини олиб бораётган кишилар қувонсалар бўлар эди! Тамаки монополиялари хазинасига жуда катта маблағ келиб тушди. Ҳа, чиндан ҳам ўша 1969 йилда давлат монополияси 6500 миллион франк соф фойда олди.

Французлар қанча кўп чекишса тамаки билан боғлиқ касалликлар шунча кўпаймоқда. Бу деган сўз жуда кўп ишчи куни йўқотилмоқда. Бинобарин тамаки зиёнидан касалланган кишиларни даволашга социал таъминот органлари жуда кўп маблағ сарфламоқдалар. Статистик маълумотларга қараганда, тамаки монополиялари кўраётган даромаддан кўра. мамлакат унинг зиёнини йўқотиш учун кўпроқ маблағ сарфламоқда.

Шунинг учун хам тамаки монополиясидан олинаётган фойданинг учдан икки қисми тамакига қарши курашга сарфланмоқда. Ана шу маблағ хисобига илмий текшириш маркази ва ўн олтита бошқа илмий лабораториялар ишлаб турибди.

Буларнинг барчасига яна нимани қўшиш мумкин? Яна бир масала устида тўхталиш мумкин. Бу масала биз кашандаларнинг виждонини анча қийнаб қўйса керак.

Францияда ҳамма ерда бирдек, жумладан, ҳатто театрларда ва кинода ҳам чекаверишади. Епиқ бинoларда ўтказиладиган митинг ва йиғилишлар, спорт мусобақалари ҳақида гапириб ўтирмаймиз. Шуни ўзаро қулоғингизга айтиб қўймоқчиманки, французлар бодбизак (сквозняк)дан жуда қўрқишади. Бирон учрашув, қабул маросими ёки йиғилиш ўтказилаётган димиқиб, тутунга тўлган залнинг ойнасини очиб кўринг-а. Сизнинг ёнгинангизда ўтирган киши даҳшат билан ўрнидан туриб, уни ёпиб қўяди...

Мен ҳикоя қилиб бермоқчи бўлган гаплар ҳам поёнига етди шекилли. Бу гапларни ёзиб бўлгунча йигирма трубка тамаки чекибман. Бу билан ўз ҳаётимни қанча қисқартирдим экан?

Бўш вақтда бир ҳисоблашиб кўрамиз..

З. ЗИКОВ,
«Известия» мухбири. Париж.
«Неделя» ҳафталигидан.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —2|III да **Севги Тумори**, 3|III да **Сухайль ва Меҳри**, 4|III да **Чио-Чио-Сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2|III да **Машаққатли йўл**, 3|III да **Йўлчи юлдуз**, 4|III да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—2|III да **Ажаб савдолар**, 3|III да **Нурхон**, 4|III да **Хотинимнинг эри** (кундуз соат 4 ва кеч 8 да).

Кино

2 МАРТДА

Тўлов — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 ва 8 да).

Шоҳ-оҳу — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва кеч 8 яримда).

Турк оғасининг васияти — «МОСКВА», НАВОИЙ НОМЛИ (кундуз ва кечқурун).

Интизорлик — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Қалбга йўл — «СПУТНИК», «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Мовий муз — «ЧАЙКА» (кундуз соат 3.15, кеч 8 ва 9 яримда).

Узоқдаги ёр — «КЎКЧА» (кундуз соат 3.5 кеч 7 да).

Сумбул сочли гўзал Варвара — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12.2.4, кеч 9.45 минутда).

Любовь Яровая — «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва 5.40 минутда).

3 МАРТДА

Тўлов—«ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6 ва 8 да).

Шоҳ-оҳу—«ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва кеч 8 ярмида).

Турк оғасининг васияти — «МОСКВА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Интизорлик—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ»(тоқ соатларда).

Қалбга йўл—«СПУТНИК», «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Мовий муз—«ЧАЙКА» (кундуз соат 3.15, кеч 8 ва 9 ярмида).

Узоқдаги ёр—«КЎКЧА» (кундуз соат 3.5, кеч 7 да).

Сумбул сочли гўзал Варвара—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4, кеч 9.45 минутда).

Любовь Яровая — «МОСКВА» (кундуз соат 2 ва 5.40 минутда).

Қора консулнинг ҳалокати — «МОСКВА» (кеч соат 7 да).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА

5 МАРТДА

УЧИНЧИ ИЖОДИЙ МАВСУМ ОЧИЛАДИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

5|III да— БЕШ КУНЛИК КУЕВ.

6|III да—ЎЛИМЛАРНИ ҚОЛДИРИБ ДОҒДА.

7|III да — ЎЛИМЛАРНИ ҚОЛДИРИБ ДОҒДА (кундузи).

8|III да—БЕШ КУНЛИК КУЕВ. (кундуз ва кечқурун).

9|III да —УЧИНЧИ ОРЗУ.

10|III да—ЎЛИМЛАРНИ ҚОЛДИРИБ ДОҒДА.

Кундузги спектакллар соат 12 да, кечкилари кеч 7 ярмида бошланади.

11 март кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг химия фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, химфак, кутубхона зали)да химия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Т. Латипов: «Поливинилфторидннинг пайвандлангаи сополимерларини синтез қилиш ва хоссаларини ўрганиш» деган темада

И. Н. Ким: «Тўлиқ алмаштирилган цианэтилцеллюлоза эфирининг олиниши унинг хоссалари ва ишлатилиш йўллари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Университет кўчаси, 4-уй)да танишиш мумкин.

23 март кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институти сабзавотчилик ва ўрмон хўжалиги факультетларининг илмий совет кенгаши (60 аудитория)да қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

М. Р. Мусамуҳамедов: «Микроэлементларнинг узумнинг ўсиши ва ҳосилдорлигига таъсири» деган темада:

Г. М. Чернова: «Жанубий Тожикистон шароитида янчилашган фисташка экинларини реконструкция қилиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Тошкент область, Орджоникидзе район, 4—алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1 МАРТДА

ХОРАЗМ „ЛАЗГИ" АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

VI Жаҳон фестивалининг лауреатлари: Гулсара ЁҚУБОВА, Онабиби АҲМЕДОВА, Уринбой ОТАЖОНОВ, Отамурод ҲОЖИЕВ, Отажон РАЖАБОВ;

Солистлар: Шариф СУЛТОНОВ, Раъно ЖУМАНИЁЗОВА;

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери Ўзбекистон ССР халқ артисти—Гавҳар РАҲИМОВА.

Музика раҳбари — Уринбой ОТАЖОНОВ.
Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Свердлов номли концерт залида

2, 3, 4, 5 МАРТДА

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Қундуз МИРКАРИМОВА, Муҳаммаджон МИРЗАЕВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Олмахон ҲАЙИТОВА.

VI Жаҳон фестивалининг лауреати Анвар РУСТАМОВ.

Солистлар: Комилжон БАРАТОВ, Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Манзура МУМИНОВА, Гулшод ОТАБОЕВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Дилафруз ЖАББОРОВА, Азим АЗИЗОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани—Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати Зайтуна ТОЖИБОЕВА ва Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб боради.

Концертлар кеч соат 8 да бошланади.

Телевизор

2 МАРТ

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

9.45 Программанинг очилиши. **10.00** ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XVIII СЪЕЗДИ. **18.25** Кўрсатувлар программаси. **18.30** ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XVIII СЪЕЗДИ КУНДАЛИГИ.

Узбек тилида: 18.40 Ўқувчилар учун. «Ҳамиша бўлсин қуёш» **19,10** «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **19,25** «СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИ», Марғилон шойи тўқиш комбинати ишчиси М. Иброҳимова ҳақида телеочерк. **19.35** «АХБОРОТ» информацион программаси, **19.50** «МЕН—КОММУНИСТ». Адабий композиция. **20.10** «Ленин партиясини шарафлаймиз». Концерт **21,00** ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XVIII СЪЕЗДИ КУНДАЛИГИ. Ўзбекистон Коммунистик партияси XVIII съезди очилиши ҳақида репортаж (ёзиб олинган). **22.00** «ЕР ФАРЗАНДИ». Бадиий фильм. **23,35** МОСКВА КУРСАТАДИ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КУРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** Болалар учун. «Горошек ва унинг театри». **13,45** Музикали киоска. **14.15** «Шошилинч никоҳ». Бадиий фильм. **15.30** Тележурнал. **16,00** Янгиликлар. **16.05** Москва кундузги кўрсатувларининг охири.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ
УҚУВ КУРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

18.00 Физика. 7—10-синфлар. «Радиолокация». Ўқув фильми (рус тилида). **18.20** Сиртдан ўқиётган студентлар учун, 2-курс. Инглиз тилидан, 7-машғулот. **18.55** Сиртдан ўқиётган студентлар учун, Немис тилидан. 21-машғулот. **19.30** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Инглиз тилидан. 21-машғулот.

МОСКВА КУРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.15** Рангли телевидение. Концерт. **21.00** Янгиликлар. **21,05** Ўқувчилар учун. «Саёҳатчи шамол». **21.30** Миллионлар ленинча университети. **22.00** В. Маяковский номли Москва Академик театрининг ижодий кечаси. Танаффус вақтида «Вақт» информацион программаси. **01.00** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Узбек тилида; 20.00 Балет кечаси.

Рус тилида: 20.40 «Дадил қадам». Телевизион фильм. **21.30** «Қаҳрамонлар пирин планда». Кинокўрсатув.

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОМЕХАНИКА ТЕХНИКУМИ ҚОШИДА

1 МАРТДАН

4 ойлик тайёрлов курслари

ТАШКИЛ ҚИЛИНАДИ

8-10 синф маълумотига эга бўлганлар қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес; Тошкент шаҳар, Бабушкин кўчаси, 41-уй, 4-Соцгородок «Ташкенткабель» заводи шунингдек Аляцкая кўчаси, 1-уй, 152-мактаб.

Тошкент оқшоми 4 бет

1 МАРТ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33. 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22. партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55. хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари— 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР. А—2487.
Р. 03200.